

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: psüühikahäirega patsiendi kinnisesse asutusse paigutamisel ei piisa tema Skype'i teel ärakuulamisest

Riigikohus: psüühikahäirega patsiendi kinnisesse asutusse paigutamisel ei piisa tema Skype'i teel ärakuulamisest

21. aprill 2021

Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas täna avaldatud määruses, et inimese kinnisesse asutusse tahtevastasele ravile paigutamisel peab kohtunik ta isiklikult ära kuulama ning see ei saa üldjuhul toimuda näiteks video vahendusel. Samuti peab patsiendile määrama esindaja enne esialgse õiguskaitse tähtaja pikendamist.

Vaidlusaluses asjas andis maakohus valvearsti taotlusel loa paigutada inimene esialgse õiguskaitse korras psühhiaatriakliinikusse tahtest olenematule ravile neljaks päevaks ja pikendas tähtaega hiljem kuni 40 päevani. Kohtunik kuulas patsiendi ära Skype'i vahendusel ja määras talle esindaja sama määruusega, millega inimese kinnisesse asutusse paigutamise tähtaega pikendati.

Patsiendi esindaja hinnangul polnud Skype'i kaudu tagatud inimese vahetu ärakuulamine ja esindaja oleks tulnud määrata juba enne esialgse õiguskaitse tähtaja pikendamise otsustamist.

Video vahendusel ärakuulamine pole isiklik

Riigikohtu tsiviilkolleegium rahuldab täna esindaja kaebuse ja selgitas, et kohustust patsient kinnisesse asutusse paigutamise menetluses isiklikult ära kuulata ei saa üldjuhul asendada telefoni teel, kirjaliku või elektroonilise suhtlemisega. Isiklikuks ei saa pidada ka videosilla vahendusel ärakuulamist.

Isiklik ja suuline kohtumine on vajalik, et kohtunik tajuks patsiendi seisundit ja saaks vahetu mulje põhjal kujundada siseveendumuse, kas inimese kinnisesse asutusse paigutamise eeldused on täidetud, et tema vabadust ei võetaks põhjendamatult.

Ka epideemia või haiguspuhangu ajal tuleb kohtunikul patsient isiklikult ära kuulata. Seda siiski juhul, kui tervisedokumentide ja arsti arvamuse kohaselt ei põhjustaks see patsiendi tervisele kahjulikke tagajärgi. Ohutu ärakuulamise tagamiseks võib olla piisav, kui järgitakse Terviseameti soovitusi.

Samuti selgitas Riigikohus psüühikahäirega patsiendile menetluses õigel ajal esindaja määramise olulisust. Selle eesmärk on tagada patsiendi põhiõiguste efektiivsem kaitse ja kohtul peab olema võimalik arvestada esindaja seisukohaga enne inimeselt pikemaajalist vabaduse võtmist. Patsiendi enda arusaamisvõime võib olla sellises olukorras piiratud ning ta ei pruugi oma vaimse seisundi tõttu olla suuteline esitada tahtevastasele ravile paigutamisele asjakohaseid vastuväiteid.

Patsiendi esindaja roll on seega sarnane erieestkostjale ning tema menetlusse kaasamine on vajalik, et koguda inimese kinnisesse asutusse paigutamise eelduste kontrollimiseks võimalikult põhjalikku teavet.

Esindaja võib jätta määramata üksnes esialgse õiguskaitse korras kuni neljaks päevaks kinnisesse asutusse paigutamisel ja sedagi juhul, kui patsient ei soovi seda vaidlustada. Kui kohus määrab esindaja alles esialgse õiguskaitse pikendamise määrusega, siis pole esindajal võimalik oma ülesandeid täita.

Riigikohtu lahendigasaab tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
55 637 043

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-psuuhikahairega-patsiendi-kinnisesse-asutusse-paigutamisel-ei-piisa-tema>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=2-20-11920/32>